

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ
Број XXIV - 1600/15
9. 07. 2008. год.
Ч А Ч А К

На основу чланова 24-28 Закона о уџбеницима и другим наставним средствима („Сл. гласник РС”, број 29/93 и 62/2006) и члана 77. и члана 194. Статута Техничког факултета у Чачку, бр. 1825/3 од 10. 10. 2006. године, Наставно-научно веће Техничког факултета на седници одржаној 9. јула 2008. год. донело је

О Д Л У К У
о усвајању Правилника о уџбеницима и другим наставним публикацијама
на Техничком факултету у Чачку

Усваја се Правилник о уџбеницима и другим наставним публикацијама на Техничком факултету у Чачку, као у предложеном тексту, који чини саставни део ове Одлуке.

Доставити:
- уз Правилник и
- архиви ННВ.

ДЕКАН
ТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Јерослав М. Живанић, дипл. инж. ел.

Универзитет у Крагујевцу
Технички факултет Чачак

Универзитет у Крагујевцу
ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ
Број XXIV-1600/15
09-07 2008 год.
ЧАЧАК

**ПРАВИЛНИК
О УЏБЕНИЦИМА И ДРУГИМ
НАСТАВНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА**

Чачак, јул 2008. год.

САДРЖАЈ

I	ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ	3
II	ОБИМ И ФОРМА ИЗДАВАЊА УЏБЕНИКА	4
III	ОДОБРАВАЊЕ УЏБЕНИКА	5
IV	ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УЏБЕНИКА	5
V	ИЗДАВАЊЕ УЏБЕНИКА	5
VI	КОМИСИЈА ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ	6
VII	РЕЦЕНЗИЈА УЏБЕНИКА	7
VIII	ПРИХОДИ И РАСХОДИ	8
IX	ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА	8
X	ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	9

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ
Број: XXIV-1600/15
9. јул 2008. године
Ч А Ч А К

На основу чланова 24 - 28 Закона о уџбеницима и другим наставним средствима („Сл. гласник РС“ бр. 29/93 и 62/2006) и члана 77. и члана 194. Статута Техничког факултета, бр. 1825/3 од 10. 10. 2006. год., Наставно-научно веће Техничког факултета, на седници одржаној дана 9. јула 2008. године, донело је

ПРАВИЛНИК О УЏБЕНИЦИМА И ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПУБЛИКАЦИЈАМА

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се уређује начин избора, обезбеђивања и издавања уџбеника и других наставних публикација на Техничком факултету у Чачку (у даљем тексту: Факултет), стандарди које треба да испуне и њихово праћење и оцењивање током употребе, са циљем да се студентима обезбеде што квалитетнији уџбеници и друга наставна средства, ради побољшања наставе и процеса образовања на Факултету.

Члан 2.

Настава из сваког предмета мора бити покривена одговарајућим наставним материјалом који је унапред познат и објављен.

У образовно-стручном тј. образовно-научном раду на Факултету користе се: основни уџбеник, помоћни уџбеник и скрипта.

Основни уџбеник обухвата садржај наставног предмета утврђеног студијским програмом.

Помоћни уџбеници на Факултету су: хрестоматије, тематски зборници одабраних текстова, практикуми, приручници, збирке задатака, речници, рачунарски програми и мултимедијални и други садржаји којима се доприноси успешнијој реализацији студијског програма.

Скрипта су ауторизована предавања, умножена или у електронској форми, која се, по правилу, издају као пробни наставни материјал пре коначне верзије одговарајућег основног уџбеника.

Поред уџбеника у току студија студенти користе и друге стручне и научне публикације, с тим што не представљају обавезне материјале за учење, као што су: монографије, зборници радова, брошуре, каталози, презентације и други слични материјали.

Процену покривености наставе одговарајућим уџбеницима и другом стручном литературом који су унапред познати и објављени врше катедре и о томе извештавају Наставно-научно веће и Комисију за издавачку делатност.

Члан 3.

Уџбеници и други наставни материјали могу бити:

- интерни и
- екстерни.

Интерни уџбеници и наставни материјали су публикације чији су аутори наставници и сарадници Факултета, издати на Техничком Факултету у Чачку, а

намењени су првенствено за студенте Факултета и усаглашени са наставним програмима предмета.

Екстерни уџбеници и наставни материјали су издања других домаћих или страних високошколских установа и осталих институција и издавачких предузећа, који својим садржајем потпуно или делимично покривају области које су предвиђене наставним програмима конкретних предмета.

II ОБИМ И ФОРМА ИЗДАВАЊА УЏБЕНИКА

Члан 4.

Обим осталог наставног материјала се утврђује сразмерно броју часова и врсти вежби.

Текст уџбеника чине, поред изложене материје, и сви наведени примери, илустрације, табеле, задаци и слике које су интегрисане у текст.

Члан 5.

У Плану рада наставник на предмету је дужан да наведе наставни садржај.

Уколико се наставни садржај који се предаје у оквиру једног предмета налази у више уџбеника, укупан број страница текста по једном часу предавања не треба да пређе број који је одређен чланом 4. став 1. овог Правилника.

Уколико је уџбеник, који се користи већег обима од наставног материјала који је предвиђен наставним програмом конкретног предмета или прелази овим стандардом утврђен обим, предметни наставник је дужан да у Плану рада јасно и прецизно означи који делови уџбеника (поглавља и странице) ће бити коришћени.

Члан 6.

По правилу, уџбеници Факултета треба да садрже:

- предговор са циљевима, структуром и планом излагања у уџбенику,
- за свако поглавље циљ (шта ће студенти сазнати у њему или како ће проучавање материје изложене у њему допринети увећању знања и способности),
- резиме и питања за проверу знања или дискусију,
- примере, илустрације, задатке и случајеве из праксе,
- напомене (у фуснотама или енднотама),
- библиографију,
- регистре појмова и имена.

Члан 7.

Уџбеник треба да буде написан научним стилем писања. Препоручује се да уџбеници садрже примере из праксе.

Уџбеник треба да буде логично структуриран, тако да делови, поглавља или друге целине буду заокружене и повезане логичким редоследом.

Уџбеник треба да буде писан академским, неутралним стилем. Строго се забрањују сви видови дисквалификација и омаловажавања.

Члан 8.

На свим издањима Факултета обавезно се налази стилизовани важећи знак Факултета, и натпис на корицама или на врху нулте странице: «Уџбеник Техничког факултета у Чачку.»

Аутор је дужан да креира поткорице и задњу страну у складу са одредбама Правилника о издавачкој делатности.

III ОДОБРАВАЊЕ УЏБЕНИКА

Члан 9.

Одобрење за коришћење уџбеника у наставном процесу, на предлог Комисије за издавачку делатност, доноси Наставно-научно веће Факултета.

Сматра се да је сва уџбеничка литература усвојена студијским програмом одобрена за коришћење у наставном процесу.

Приликом утврђивања врсте и броја потребних уџбеника, Наставно-научно веће је у обавези да обезбеди да за сваки предмет постоји најмање један основни уџбеник или скрипта, усклађени са студијским програмом и програмом предмета.

Члан 10.

Сваки предмет из студијских програма основних и дипломских-мастер студија, треба обавезно да буде покривен литературом на српском језику.

За предмете на дипломским-мастер и докторским студијама може да се користи и литература на страном језику, као и чланци објављени у часописима и зборницима радова.

Ако не постоји литература на српском језику за предмете на основним и дипломским-мастер студијама, наставник је обавезан да, током прве године реализације наставе из датог предмета, изда одговарајућу скрипту.

IV ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УЏБЕНИКА

Члан 11.

Факултет је дужан да учини доступним студентима основне уџбенике, помоћне уџбенике, скрипте, стручне часописе и другу стручну литературу која је, у складу са студијским програмима, неопходна за савлађивање наставног градива и то у потребном броју примерака и на време.

Члан 12.

Предметни наставник је дужан да достави примерак уџбеничке литературе у библиотеку или да се скрипта учини јавно доступном на веб сајту Факултета.

V ИЗДАВАЊЕ УЏБЕНИКА

Члан 13.

Иницијативу за издавање уџбеника покреће Катедра подношењем предлога за издавање уџбеника и других наставних публикација Комисији за издавачку делатност.

У циљу израде Финансијског плана и Плана јавних набавки за наредну календарску годину, катедре подносе Комисији предлог плана издавања уџбеника најкасније до 15. новембра текуће године, за наредну календарску годину.

Предлог из става 2. овог члана садржи:

- име и презиме аутора, односно коаутора наставне публикације, њихово занимање и звање,
- наслов публикације,

- назив наставног предмета за који је уџбеник намењен, податак о броју студената,
- образложење потребе штампања публикације,
- процену потенцијалних корисника предложене публикације ван Факултета,
- обим публикације,
- информацију о могућностима добијања донације односно спонзорства за издавање предложене публикације,
- имена рецензената.

VI КОМИСИЈА ЗА ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

Члан 14.

Рад Комисије за издавачку делатност регулисан је Правилником о издавачкој делатности.

Члан 15.

У оквиру предвиђеног тиража за уџбеничку литературу, бесплатно се додељују:

- 3 примерка сваком аутору,
- 10 примерака библиотеци Факултета.

Штампарска установа дужна је да изван предвиђеног тиража бесплатно додели одговарајући број примерака надлежним установама у складу са Законом.

Члан 16.

План издавања уџбеника и других наставних публикација усваја Наставно-научно веће Факултета.

Комисија за издавачку делатност одговорна је за реализацију Плана из става 1. овог члана, који усвоји Наставно-научно веће.

Члан 17.

Факултет (су)финансира издавање уџбеника уколико је први аутор публикације у сталном радном односу на Факултету и ако је тираж публикације најмање 100 примерака.

Факултет (су)финансира издавање највише једног уџбеника одређеног аутора у току године.

За сваку календарску годину, износ предвиђен за (су)финансирање уџбеника одређује се на основу усвојеног Плана рада Факултета, Плана издавачке делатности и Финансијског плана за ту годину.

Износ предвиђен ставом 3. овог члана, Факултет уплаћује штампарији где се уџбеник штампа.

У импресуму уџбеника (су)финансираног од стране Техничког факултета у Чачку, мора стајати лого факултета уз текст „(су)финансирано од стране Техничког факултета у Чачку“.

Факултет не (су)финансира издавање уџбеника обима мањег од 50 страна.

Факултет не (су)финансира издавање уџбеника, који је већ у целости или делимично финансиран од стране надлежног министарства Републике Србије или представља финансирани резултат пројеката.

Члан 18.

Факултет је у обавези да прибави међународни књижни број ISBN (International Standard Book Number) и број CIP записа (Cataloguing In Publication) и да га достави аутору.

Руководилац библиотеке обавља све активности око прибављања одговарајућих међународних бројева и СІР записа.

Члан 19.

Припрему уџбеника у целини организује аутор.

Аутор, односно група аутора дужни су да припреме рукопис у форми за штампање и да их предају штампарској установи.

Форма за штампу мора у потпуности одговарати тексту на основу кога је одобрена.

Аутор је обавезан да обезбеди лекторску обраду свог рукописа. Факултет одређује лектора из реда стручњака за језик на коме је публикација, а не предлог аутора.

Име и презиме лектора стоје у импресуму публикације.

Аутори врше коначну контролу пре корицења.

VII РЕЦЕНЗИЈА УЏБЕНИКА

Члан 20.

Прво издање наставних публикација, као и поновљена издања чији је текст измењен више од 25% подлежу рецензији.

Рецензију уџбеника врше најмање два рецензента, који су по правилу универзитетски наставници. Најмање један рецензент мора бити у звању професора из уже научне области или дисциплине из које је уџбеник, док други рецензенти могу бити и научни радници и истакнути стручњаци из привреде.

Скрипте подлежу обавезној рецензији.

Рецензија помоћних уџбеника врши се у оквиру и на предлог Катедре. У случају да су два аутора издавачи, довољан је један рецензент.

Одлуку о именовању рецензента доноси Наставно-научно веће, на предлог Комисије за издавачку делатност.

Комисија, односно Наставно-научно веће може по потреби одредити и трећег рецензента.

Члан 21.

Рецензија треба да садржи:

1. податке о рецензенту:

- име и презиме, научно-наставно или научноистраживачко звање,
- матичну установу,
- потпис,

2. податке о рецензираном делу:

- аутор(и),
- наслов,
- врста дела (уџбеник или друга наставна литература),
- предмет коме је рукопис намењен (година, семестар, фонд часова),

3. мишљење о делу:

- одговара ли предложени рукопис садржају предмета,
- да ли је рукопис методички прилагођен предмету,
- да ли се аутор служио одговарајућом литературом,
- постоји ли попис литературе,
- у којој је мери реч о изворном делу,

- постоје ли и друга дела сличног садржаја и квалитета,
  - да ли је садржај рукописа изнет прегледно и јасно, у језичком и концептуалном смислу,
4. закључак и оцена:
- предлог за евентуалне исправке и промене у рукопису,
  - изјава о томе испуњава ли дело у потпуноти или делимично захтеве наставно-научне литературе за наставни предмет,
  - завршна оцена с препоруком за објављивање или необјављивање рукописа као уџбеника или друге наставне литературе Факултета.

Члан 22.

Ако се наставна публикација не штампа на Факултету, избор понуђача за штампарске услуге врши се у складу са Законом о јавним набавкама и важећим општим актом.

VIII ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Члан 23.

Приходи од издавања уџбеника остварују се продајом издања. При калкулацији цене уџбеника полази се од укупних трошкова издавања који обухватају:

- укупне трошкове штампања,
- трошкове техничке припреме,
- трошкове хонорара за ауторе,
- трошкове хонорара рецензената,
- режијске трошкове Факултета,

при чему се узима у обзир и предвиђена инфлација у текућој години.

Одлуку о цени уџбеника доноси Декан Факултета, на предлог Комисије за издавачку делатност.

Члан 24.

Уколико се на издањима Факултета као аутори или коаутори појављују лица која нису наставници или сарадници који су у радном односу на Факултету, Декан на предлог Комисије одређује проценат њиховог учешћа у оствареним приходима од издавања.

IX ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 25.

Наставно-научно веће је дужно да прати, анализира и оцењује уџбенике који су у употреби са аспекта научно-стручних и техничког садржаја, њихове усклађености са најновијим достигнућима из области науке и технике, као и у погледу других захтева које уџбеник према општој и посебној концепцији треба да испуњава (усклађеност са ЕСПБ).

Члан 26.

Квалитет уџбеника потврђује се одлуком Комисије за издавачку делатност да се публикација може штампати.

Члан 27.

Факултет врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета

уџбеника.

Након сваке анкете Комисија за обезбеђење квалитета идентификује оне уџбенике који су од стране студената оцењени просечном оценом нижом од 2,5 (на скали од 1 до 5).

Коришћење таквог уџбеника у наставном процесу преиспитаће Наставно-научно веће Факултета и наложиће предметном наставнику и одговарајућој катедри његово побољшање или повлачење из наставе и замену.

Члан 28.

Кад утврди да уџбеник није погодан за даљу употребу у наставном процесу, Наставно-научно веће доноси одлуку о повлачењу уџбеника из употребе. У том случају, Наставно-научно веће је дужно да изабере и обезбеди нов уџбеник.

X ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и на сајту Факултета.

Правилник објављен дана 11. јула 2008. год.,
ступа на снагу 19. јула 2008. год.

ДЕКАН

ТЕХНИЧКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Ђорѓе М. Живанић, дипл. инж.ел.

